

ÅRET 2025 I SAMMENSLUTNINGEN AF DANSKE SMÅØER

Dit medlemskab af din lokale beboerforening støtter ikke kun livet på din egen ø, det bidrager også til Sammenslutningen af Danske Småøers arbejde.

Når Sammenslutningen af Danske Småøer kan vise politikere, interesseorganisationer, fonde m.fl. at øboerne støtter op om deres beboerforening, har vi nemmere ved at vinde gehør for vores synspunkter til gavn for alle småøer.

Det har igen været et begivenhedsrigt år i Sammenslutningen af Danske Småøer med travlhed på sekretariatet og stor aktivitet på småøerne.

Vi har i løbet af året deltaget i Folkemødet på Bornholm og i Skivemødet. Vi har sammen med Landdistrikternes Fællesråd og Forenet Kredit afholdt en konference om øernes fremtid, for både småøer og de lidt større øer.

Vi har udgivet 4 numre af Ø-posten og sendt 14 nyhedsbreve ud.

I 2025 fik vi lavet en lille præsentationsfilm om Sammenslutningen af Danske Småøer.

Du kan se filmen på forsiden af vores hjemmeside: www.danske-smaaøer.dk

I det følgende har vi beskrevet et udpluk af de sager, vi har arbejdet med i 2025, og et kig ind i 2026.

Ø-BESØG OG BESØG PÅ CHRISTIANSBORG

I Ø-sammenslutningen arbejder vi for, at beslutningstagerne skal ud og se virkeligheden i øjnene. Derfor inviterer vi hvert år politikere og embedsmænd på ø-besøg. Folketingets Udvalg for Småøer har i 2025 besøgt Tunø og Endelave og embedsfolk fra Plan- og Landdistriktsstyrelsen har besøgt Agersø og Omø.

Ved siden af ø-besøg, har vi adskillige gange været i København for at besøge ministre og folketingsmedlemmer. Vi har afholdt møder med Landdistriktsminister Morten Dahlin og har deltaget i åbent samråd med indenrigsminister Sophie Løhde om færgedrift. Vi har desuden været til flere møder med Udvalget for Småøer og Udvalget for Landdistrikter og Øer.

I 2025 har Udvalget for Småøer i samarbejde med Sammenslutningen af Danske Småøer afholdt en høring om National Ø-politik. Høringen fandt sted i Landstingssalen på Christiansborg.

Vi planlægger i 2026 besøg med Plan- og Landdistriktsstyrelsen til de lollandske øer og med Udvalget for Småøer til øerne i Svendborg Kommune.

GRØNNE FÆRGER

Igen i år har arbejdet for driftssikker og tilstrækkelig færgefart til rimelige takster været en stor del af det politiske arbejde for bestyrelsen og sekretariatet.

Vi arbejder bl.a. til stadighed for at sikre midler til fremtidssikring af småøernes færges.

Sammenslutningen af Danske Småøers opfordring til politikerne i 2025 har, som i de forgange

år, været, at der oprettes en national færgefond, som skal dække kommunernes udgifter til nye, grønne færger og til retro-fit af de færger, som egner sig til dette. Det er ikke rimeligt, at udgifter til grønne færger skal tages fra det kommunale budget med besparelser og forringelser på færgedriften til følge.

I oktober måned afholdt vi et seminar om færgedrift til småøerne, hvor både øboere og overfartsledere samt kommunale embedsfolk deltog. På den baggrund afholder vi i efteråret et kursus for øboere og kommuner om bl.a. statstilskud til færger, grønne færger m.m.

I 2026 vil vi især have politisk fokus på finansiering af færgedriftens grønne omstilling.

POST TIL SMÅØERNE

Forligspartierne bag postforliget, og dermed den nye postlov, besluttede i foråret 2025 at droppe et planlagt udbud for postbefordring til de små øer. I stedet blev der afsat en pulje, som kommunerne kan ansøge, til særlige postløsninger på hver enkelt ø. I alt er der i 2025 tildelt 5,2 millioner kroner til 14 øer fordelt på ni kommuner. Fire øer fordelt på to kommuner, som også har ansøgt puljen, har desværre ikke fået tildelt midler. Ifølge Transportministeriet er der afsat 11 millioner kroner til puljen igen i 2026. Puljen er endnu ikke åben for ansøgninger.

Sammenslutningen af Danske Småøer vil følge udviklingen i øernes postbetjening meget tæt og vi opfordrer alle øer til at orientere os om, hvordan postbefordringen fungerer på netop jeres ø. Hvis der er udfordringer, vil vi især gerne vide det, så vi kan tage det med i vores politiske arbejde.

PLANLOVEN REVIDERES

Nu er der endelig udsigt til, at nogle af de helt store ønsker, vi har til ændringer i planloven, bliver til virkelighed. Der ligger et stort arbejde med høringssvar og breve og mange møder og samtaler med udvalg og ministre bag de ændringer, som politikerne nu har vist sig lydhøre overfor. Der åbnes bl.a. for muligheden for at ændre brugen af eksisterende bygninger både til boliger, erhverv og turisme. Flere af de nye muligheder er dog betinget af, at der udarbejdes en ø-udviklingsplan i samarbejde med kommunen. Der kommer desuden en ny ansøgningsrunde for ophævelse af strandbeskyttelseslinjen for arealer mellem havn og by. Kravet om begrundelse for kystnær placering for anlæg ophæves på små og mellemstore øer i kystnærhedszonen – dog ikke for solcelleanlæg. Vi har afgivet høringssvar til lovudkastet og vi forventer lovforslaget fremsættes til afstemning i Folketinget i løbet af 2026.

PULJE TIL ALMENE BOLIGER VIDEREFØRES

Der er afsat ti millioner kroner til en ny runde af puljen til almene boliger på småøerne (samt 10 mio. kr. til de store øer). Man har også lyttet til det mangeårige ønske fra Sammenslutningen af Danske Småøer om at ændre i reglerne for tilskud til almene boliger på øerne: Fremover kan tilskud fra puljen modregnes anskaffelsessummen og derved holde byggeriet under den maksimumsbeløbsgrænse, der indtil nu har været en stopklods for almene boligprojekter på flere småøer. Puljen er endnu ikke åben, da der først skal laves et lovmateriale.

EUROPÆISK Ø-POLITIK

I EU vokser opmærksomheden på øer og kommissionen er undervejs med en egentlig EU-strategi for øer. De har lovet, at der også vil være et særligt fokus på de små øer og at ESIN, vores europæiske organisation for småøer, vil blive inddraget i arbejdet.

En EU-strategi for øer lægger sig tæt op ad det ønske Sammenslutningen af Danske Småøer har fremført for de danske politikere om at der bør udarbejdes en national ø-politik.

Betydningen af en strategi eller en politik for øer skal være, at der i alle henseender er et særligt fokus på øerne, og at man politisk beslutter at understøtte øernes udvikling, fx indenfor fægeområdet, men også i forhold til erhvervsudvikling, bosætning, natur osv.

HØRINGSSVAR OG BREVE

Vi har igennem hele året sendt en lang række høringssvar og breve afsted til ministerier og styrelser om bl.a. færger, vandforsyning, EU-forordningen for alternative drivmidler, beredskab på transportområdet, LAG ordningen, bredbåndspuljen, taxakørsel, postomdeling og ø-støtte til landmænd. Alle høringssvar og breve til ministre, udvalg og styrelser kan ses på hjemmesiden www.danske-smaaoer.dk i "Dokumentbank".

DRIFTSSTØTTEN FOR 2026 ER SIKRET

I løbet af 2025 har vi arbejdet for at bevare den midlertidige forhøjelse af driftsstøtten, som Sammenslutningen af Danske Småøer fik i 2024. Til vores store glæde har regeringen bestående af Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne sammen med Det Konservative Folkeparti afsat 1 mio. kr. ekstra til drift af sekretariatet i finansloven for 2026. Forhøjelsen af driftsmidlerne gælder kun for 2026. De ekstra midler gør os bl.a. i stand til at opstarte et omfattende projekt om bobarhed på småøerne og til at fastholde bemanningen på sekretariatet med flere timer end i 2025.

I 2026 vil især færgedrift, beredskab, postservice og projektet bobarhed være emner vi vil arbejde meget med. Projektet bobarhed omhandler i første omgang fire øer: Avernakø, Omø, Strynø og Venø, og vi vil formidle pointer fra projektet til andre øer via Ø-posten.

I 2026 uddeles prisen Årets Ø: Det er Forenet Kredit, der står bag præmiesummerne, men fra 2025 og frem er det Sammenslutningen af Danske Småøer, der varetager sekretariatsfunktionen for Årets Ø. I udvælgelseskomitéen sidder repræsentanter fra Friluftsrådet, Danske Destinationer og Landdistrikternes Fællesråd.

FØLG VORES ARBEJDE

Tilmeld dig vores nyhedsbrev på hjemmesiden www.danske-smaaoer.dk

Følg vores facebook-side Sammenslutningen af Danske Småøer

Følg vores Instagram konto Blivoebo.nu

Læs mere i Ø-posten: <https://danske-smaaoer.dk/oe-posten/>

ORGANISATION

Sammenslutningen af Danske Småøer, eller Ø-sammenslutningen, er skabt af øboere og drevet af øboere: Hver ø har en ø-repræsentant som er det direkte bindeled til sekretariatet og bestyrelsen. Bestyrelsen består af 8 medlemmer: en valgt formand, en valgt næstformand samt 3 valgte bestyrelsesmedlemmer og 3 bestyrelsesposter, der går på tur mellem øerne.

Til generalforsamlingen i 2026 er der valg til formandsposten samt to bestyrelsesposter. Tunø går ind i bestyrelsen på en rotationspost, mens Årø går ud.

